

Abonamente:

Pe un an . 780 Lei
Pe 1/2 an . 390 Lei
Pe 1/4 an . 195 Lei

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
13. Tipografia „Aradul”
990

INSERȚII
se primesc după tariful în
Administrația și la toate agențiile de
publicitate. 990

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Spre consolidarea Păcii

Arad, 22 Iunie.

Realizarea unui pact de garanție între statele apusene are tot mai mari șanse de succes. Am avut prilejul să arătăm că dacă încheierea unui asemenea pact nu corespunde în totul ideii de asigurarea unei păci definitive între toate statele Europei, înseamnă totuși, un pas înainte spre scopul urmărit. Lumea poate fi mulțumită deci cu încheierea unei înțelegeri parțiale. Ideea pactului a fost sugerată demult diplomației occidentale. Din considerațiuni de tactică, Germania cea dintâi a concretizat, într-un act scris, condițiile în care s'ar putea realiza o înțelegere pentru garantarea reciprocă a teritoriilor din Vestul european. În ziua de 19 Februarie a anului curent Germania a înaintat Puterilor Aliate un memoriu în acest sens. De atunci și până azi, timp de patru luni, au urmat continue schimburi de vederi între Franța, Anglia și Belgia asupra dispozițiilor acceptabile pentru toți ale proiectatului pact. Între Franța și Belgia nexistând nici-o deosebire principială de vederi, înțelegerea s'a făcut repede. Oare-cari divergențe s'au ivit însă între Franța și Anglia, din care cauză s'a întârziat răspunsul ce trebuia remis Germaniei. Faptul că astăzi Franța înaintază și ea publicității acest răspuns, înseamnă că acordul cu Anglia este ca și făcut, întrucât diplomația franceză nu s'ar fi putut expune la un eșec, în cazul când divergențe serioase cu Anglia ar subsista încă.

În linii generale răspunsul francez insistă întâi asupra necesității categorice ca, în vederea eficacității pactului, Germania să intre în Liga Națiunilor, pentru că să-și ia, în fața lumii întregi, angajamentul să respecte obligațiile ce și le ia în schimbul drepturilor ce-i conferă calitatea de membru al acelei Ligi.

În al doilea rând, Franța declară categoric că pactul de garanție nu va putea atinge într-un nimic integritatea tuturor tratatelor de pace, a căror revizuire este exclusă. În aceste condiții, „pactul Rinului” constituie o garanție mai mult, la care însă trebuie să participe și Belgia. Ca o completare a pactului Franța găsește necesară ideea unei convențiuni de arbitraj care să găsească alipirea la toate conflictele lăsând loc pentru o procedură de constrângere.

Dar partea cea mai importantă a notei franceze, este adesiunea Franței la declarația Germaniei că este dispusă să încheie asemenea tratate de arbitraj cu toate statele cari ar găsi cu cale s'o facă. E vorba aici de marea problemă pe care pactul Rinului ar suscita-o: aceea a teritoriilor dela răsărit al căror statut a fost fixat prin tratatele de pace. Primind ideea germană, Franța merge mai departe: fără asemenea înțelegeri între Germania și statele pe cari nu le privește teritoriul Rinului, guvernul francez crede că pacea europeană nu va putea deveni o realitate deplină. Mai mult, aceste tratate care urmează să fie încheiate de către Germania cu ceilalți vecini ai săi și cari ar urma să aibă același importanță și efect ca și pactul Rinului, vor trebui încheiate concomitent și puse în vigoare în mod simultan, pentru că pacea europeană

să fie consolidată în mod desăvârșit.

Însăși, Franța indică statutul Ligii Națiunilor ca un fel de Constituție internațională în al căruia cadru numai, ar putea fi încheiate aceste pacturi, inclusiv acel al Rinului, cari vor fi încredințate, spre respectare, Ligii Națiunilor.

Precum se vede, răspunsul Franței prezintă în mod cu totul generalizat și cu o vădită grijă de respectarea solidarității între statele cari au făcut războiul alături, o chestiune care la prima vedere pare a fi un gest egoist și un abandon al micilor state. Franța urmărește, indirect, încheierea unui pact general între statele semnatare ale tuturor tratatelor de pace. Procedura aceasta nu este cătuși de puțin lipsită de rațiune. În adevăr, dacă ținem seama că cele mai amenințătoare pentru pace dintre conflictele eventuale sunt cele dintre statele mari și în special un conflict între Franța și Germania, era firesc să precumpănească ideea unei înțelegeri de garanție între aceste două țări. Este foarte firesc de asemenea ideea că statele mici nu vor face, nu vor putea face un război, dacă cei mari nu vor face și nu vor voi războiul.

Răspunsul Franței mai conține și o mare cucerire pentru ideea păcii: ridicarea efectivă a Ligii Națiunilor la rangul și la rolul la care s'a gândit, dela început, inspiratorul acestei idei. Dela rolul de instituție academică de jurisdicțiune internațională, Franța recunoaște necesitatea de a acorda Ligei Națiunilor sarcina reală și efectivă de arbitru al păcii lumii.

În aceste condiții, nota franceză, lipsită de caracterul particular ce i se atribuise, este o nouă confirmare a sentimentelor de dreptate și solidaritate de care este însoțită țara a cărei generozitate nu s'a desmințit niciodată.

Dela Comisia Zootehnică

— Înregistrarea comunelor cu reproducători —

Arad, 22 Iunie.

În ultima sa sesiune, prezidată de dl. inspector general administrativ I. Georgescu, prefect al județului, comisiunea zootehnică a județului Arad a rezolvat mai multe chestiuni în ordinea zilei, între care cea mai importantă a fost cea privitoare la procurarea de reproducători de rasă pentru vitele din județ.

D. prefect Georgescu, înțelegând să dea și chestiunilor de ordin economic ca și celor de ordin cultural și educativ aceeași importanță, ca făcând parte integrantă din opera de ridicare a țărânilor, s'a gândit la îmbunătățirea situației materiale a sâtenilor prin înregistrarea lor, în condiții avantajoase, cu vite de muncă, cari la mulți săteni din acest județ constituiesc singurul mijloc de existență.

În acest scop, dl. prefect Georgescu, în deplin acord cu ceilalți membri ai comisiunii, a hotărât să se cumpere pentru comune numărul de tauri și viței de cari au nevoie, înlocuind și pe acei cari nu mai pot fi folosiți, și pentru aceasta a dispus să se afecteze suma de 2.000.000 (două milioane) lei. S'a hotărât ca atât cumpărarea de tauri cât și de viței să se facă mai întâi dela producătorii din județ din rasele cele mai curate și proprii, și în urmă dela producătorii din alte județe, — aceasta spre a fi încurajați și acei săteni cari se ocupă cu creșterea vitelor selecționate.

Cumpărarea vitelor se va face, — con-

form dispozițiilor luate de dl. prefect — de către o comisiune compusă din dl. dr. Turturică, inspector veterinar, dr. Aug. Lazăr subprefectul județului, medicul veterinar al județului, un producător, prim-pretorul ploșii de unde se face cumpărarea și din delegatul comunei pentru care se cumpără.

Până la 1 Octombrie se va face cumpărarea întregului stoc de tauri și viței necesari, astfel că la 5 Octombrie fiecare comună să și le primească.

Această hotărâre datorită dlui prefect Georgescu înseamnă un pas înainte spre consolidarea gospodăriei țărănești către care solicitarea dlui prefect nu s'a desmințit niciodată.

S'a mai acordat un ajutor de 20.000 lei pentru expoziția canină ce se deschide în luna Septembrie la Arad din inițiativa dlui prof. Victor Babescu.

NOTE

Scriitorii noștri și străinătatea

Arad, 22 Iunie.

Săptămânile trecute a avut loc în capitala Franței un congres al scriitorilor din toată lumea, au fost de față, între alții, englezul Galsworthy, italianul Luigi Pirandello, spaniolul Miguel de Unamuno, rusul Kuprin, germanul Rainer Maria Rilke, francezul Paul Valery etc. etc.

Apropie toate țările din Europa au fost reprezentate prin scriitorii lor cei mai de frunte. Tări mari și mici, bogate și sărace și-au trimis acolo ambasadorii sufletesți să vorbească în numele lor.

După un vechiu și statornic obicei de care nu suntem hotărâți să ne lăpădam cu una cu două, noi românii am lăsat și dela acest congres al scriitorilor.

Cinștită și sărăcia Ungarie n'a lipsit. Și n'a lipsit nici harnica și disciplinată Cehoslovacia, nici trutaya și sovietista Jugoslavie și nici încăpățânată Bulgaria abogărând.

România muniților de aur și-a sesurilor vate, unde crește îmbelșugată grâul și porumbul: România păcurii și-a petrolului aducător de aur România codrilor seculari, a lipsit.

N'a avut banii să-l trimită acolo pe-un Nicolae Iorga, pe-un Mihail Sadoveanu, pe-un Brătescu-Voinești, pe-un Octavian Goga, sau pe-un Liviu Rebreanu?!

Cum! Tăra aceasta, unde își găsește adăpost și pâine toți aventurierii de pe glob, n'are bani pentru a se prezenta acolo unde trebuie? Nu ne putem închipui așa ceva!

Vina e tot veșnicia, noastră nepăsare, teuhelamul nostru fără țel!

Și mai e ceva: gospodăria noastră de oameni acurpi la țară și Țerții la țară.

Ceace nu se face pentru ținta înalte, se face repede pentru nimicuri.

Misiuni peste misiuni pleacă în străinătate cu rost și țară tot. Bani din visteria statului se cheltuesc cu socotă și fără socotă, iar când a vorbă să fim reprezentați cum trebuie la mari congrese cum a fost cel al scriitorilor care s'a ținut la Paris, noi am trimitem pe nimeni din cauza lipsei de fonduri.

FOILETON

Octombrie, Octombrie, bătrân căraș

Octombrie, Octombrie, bătrân căraș
Tu ce zici de vremele-acestea de-acu?

Cu ce mai ți viața uităto boi tari,
Când vine caratul și n'ai ce să cari?

Odată, pe vremuri, chervanele tale
Gemea sub povară pe drumuri la vale: —
Și ce voioșie și ce mări bucate
Și ce de chervane în fier ferecate —

Pocnind din harapnic, cu inimă bună,
Mergeai pe-delături prin colbul de lună,
Și cum gemeau boii de trudă la jug,
Plutea parcă'n aer un cânt de belșug —

Închid acum ochii și văd cum ne vli
Lucina cu mlație de vite de vii;
La sold ai o ploacă: mi-o ținzi și eu gust...
Ce bună-i grijania de turbure must!

To văd lângă geamuri cum vli să ne pui
S'avezi pentru țărâ grămezi de gutui
Și pui pe corlată cu grile-n cheiar
Boreane cu mlere și mere de iar

Inaugurarea nouilor școli din județ

Arad, 22 Iunie

Între 22 și 28 ale lunii Iulie d. ministru al școalelor dr. C. Angheliescu, — după cum ne comunică d. prefect al județului I. Georgescu — va sosi în localitate împreună cu dnii miniștrii general Văitoianu și Lapedatu și vor vizita fiecare construcție de școală ce s'a ridicat în județul nostru.

În acest scop d. inspector general administrativ I. Georgescu, prefectul județului Arad, a hotărât ca școalele terminate, în număr de 42, să fie inaugurate cu prilejul acestor vizite ministeriale.

Un program amănunțit al acestor inaugurări va arăta la timp, solemnitățile ce vor avea loc în prezența domnilor miniștri.

Comisiunea româno-maghiară

— Sedința dela 20 Iunie la Buziaș —

Buziaș, 22 Iunie

Comisiunea româno-maghiară pentru evaluarea bunurilor mobile și imobile cari au fost împărțite prin linia de frontieră aparținătoare județului Arad, a ținut, în ziua de 20 Iunie, sedința la Buziaș, unde se află actualmente dl. inspector general ad-

ministrativ Georgescu, prefect al județului Arad, care face parte din comisiune ca delegat al guvernului.

Comisiunea ungară a prezentat tablouri de pretențiuni Ungariei asupra bunurilor aflătoare în județul nostru. Aceste pretențiuni se ridică în total la suma de 1 miliard și 6 milioane lei.

Dl. prefect Georgescu, președintele comisiunii, după ce a făcut observația că această sumă este fantastică și nicidecum conformă cu realitatea și ca atare n-o poate lua nicidecum în considerare, — a cerut comisiunii maghiare să depună în scris justificările cari o îndreptățește să pretindă această extrem de exagerată sumă.

A rămas ca, în sedința viitoare care va avea loc către sfârșitul lunii Iulie, comisiunea română să-și depună raportul asupra evaluărilor făcute de ea pentru bunurile ce fac obiectul discuțiilor. În tot cazul, evaluarea nu va atinge nici suma de 80 de milioane lei.

Dl. prefect Georgescu lucrează la redactarea unui raport documentat spre a-l supune guvernului nostru spre a-l cunoaște că nu se poate ajunge la nici-un rezultat și ca această evaluare va trebui supusă tribunalului de arbitru.

Nouii proiecte de legi

Proiectele de legi pentru regimul cultelor și al teatrelor au fost terminate și vor fi depuse în Parlament la toamnă.

Legea Radiotelefoniei

Aplicarea dispozițiilor legii Radiotelefoniei. — Răspuns la comunicarea dirigintului Oficiului Telegrafo-Postal din Arad.

Arad, 22 Iunie.

Circulând fel de fel de știri asupra aplicării legii radiotelefoniei, găsim de cuviință a informa și a lămurii publicul amator de radiotelefonie asupra legii radio, care a fost votată cu mici modificări în ultima sesiune a Parlamentului.

Această lege fiind odată votată, urmează a se promulga de Suveran. Promulgarea legii se va face în cursul săptămânii viitoare, deci nu putem înțelege comunicările Oficiului Postal din Arad, că într-o zonă de 30 km. dela frontieră să nu se admită instalarea aparatelor de recepție radio, când aparatele de recepție nu au nimic cu zona de frontieră, deoarece în Radio nu mai există frontieră și cei care au făcut legea și-au dat seama de aceasta! În Lege de altminter nu se amintește deloc despre aceasta! Nu înțelegem deci ordinul primit de dl. Bulzan, care atât mai mult, că primii zile legea radio încă nici nu există, deoarece numai după promulgarea ei va intra în vigoare! Subsemnatul care cunoște tehnica radiotelefoniei, nu pot să-mi dau seama, cum gândesc dl. Bulzan de realizat recepția concentrată radio la Oficiul său postal? Doar nu își închipuie dl. Bulzan, că tot publicul arădan se va perinda noaptea pe la Oficiul

Postal, pentru a asculta câteva concerte.

Din textul legii ce îl posed voi reda mai jos câteva puncte mai principale:

Stațiunile de transmitere în România nu se vor face de către particulari. Stațiunile de emisiune se va face de către o societate Anonimă care se va numi „Antena” în care societatea statului participă 60%, iar particularii cu 40% din capitalul social. Aceasta stațiune de emisiune va avea singurul drept de transmitere în România, va transmite, conferințe, concerte, cursuri, știri etc. Statul își rezervă dreptul de a putea transmite prin același post, adică prin aceeași antenă diferite comunicări de interes public. De asemenea va avea drept de emisiune și Academia Română. Particularii proprietari de aparate de recepție vor trebui să solvească lunar o taxă, care se va fixa de o comisiune specială alcătuită din Ministerul de Finanțe, societatea de emisiune. Aceasta taxă va fi cea 50—60 lei lunar. Aceste taxe vor fi încasate de către Oficiile Postale din localitatea abonatului. Din taxele încasate Statul își va crea un fond din care fond va întrebuința 50% pentru propaganda științei radio.

Și plin de răcoare, pe scară, ne-aduc
Panore cu struguri și coșuri cu nuc.

Octombrie, Octombrie din anul mei duși
Ce jălnice toamnele-acestea de-acu!
Părilor pe ogoare și'n sufletul frig
Și nici-o nădejde și nici-un câștig —

ȘTEFAN BALCEȘTI.

Fericire...

Lipsis'm aproape doi ani din București — un exil voluntar la care mă gândisem, în urma uneia din acele decepții la cari sunt expus mi toți tinerii cari se aruncă cu prea mult entuziasm în literatură, cu prea mare încredere în forța talentului lor. Da, m'am crezut și eu într-o vreme „om mare”. Cine, din câți și-au măzgălit cu stihuri caetele de teme, n'a avut momente de extaz în fața viitoareii lui glorie ce poate!

Azi răd, de câte ori mi-aduc aminte — e așa de mult de-atunci, și eram așa de naiv... Când am scos într'un volum primele mele versuri, îmi închipuiam că-m pun pe toți în uimire cu talentul meu fără seamăn. Câteva zile am umblat pe stradă ca un om beat, mi se împletceau picioarele; mi se părea că toată lumea se uita la mine și

m'arată cu degetul: „Uite, ăsta-i poetul...” Nu vedeam un om intrând într-o librărie, fără să mi zică: „Asta de sigur se duce să cumpere poeziile mele. În faptul că nici un ziar nu pomenea de „aparitiunea neașteptatului meu talent”, vedeam o conspirație infamă de invidioși a căror prigonire încorporată departe de a mă descuraja mă onora, mă întărea și mă mulți în credința că va sosi o zi, când gloria mea li va îngenușia, li va strivi. Dar după două luni de iluzii, a trebuit să mă conving că-m sosit prea de vreme cu opera mea, că publicul nu era destul de pregătit pentru a ști s'o înțeleagă și s'o prețuiască din o mie de exemplare pe cari eu le credeam deja vândute, nu s' deslănușe nici o suflă. Ce insultă!

Și atunci m'am separat pe public, ca vâcarul pe sat, și m'am retras la țară hotărât să nu mai scriu, alănc convins că, în lipsa mea, lumea va deschide ochii și se va căi amar de nepăsarea cu care m'a întâmpinat... mă va chema, mă va slăvi, dar va fi prea târziu.

După doi ani m'am întors singur, neche-mat, neslăvit de nimeni, dar cuminiț, vindecat pentru totdeauna de gârgăuții gloriei.

Era vară, lumea plecase pe la băi, iar noi „proletari ai condeiului” — baim redactor la România liberă — ne prăjeam în capi-

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Comisiunea de Naturalizații.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor care ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din viza lege:

Domnule Președinte,

Subsemnată Elisaveta Koles, copistă la Dir. Regională C. F. R. Arad, domiciliată în Arad, Bulev. Regele Ferdinand I. No. 63 - 65, cu onoare vă depun alăturatele acte, rugându-vă a dispune să mi-se facă cuvenitele forme pentru obținerea dreptului de cetățeană română. (1322)

Arad, la 23 Februarie 1925.

Cu stima

ELISAVETA KÖLES,
copistă cl. I.

Cetățeni ai Aradului!

Camera de Industrie și Comerț din Arad aranjează în timpul 1-10 August a. c. un Târg de Mostre a industriei din întreaga țară, care după semne va înțelege în cadre toate Târgurile de Mostre indigene, aranjate în trecut. Producătorii țării și-au dat seama de marile avantaje ce le oferă participarea la Târgul de Mostre și iau parte în mod așa de impozant la prezentarea industriei române în Arad, încât poate fi mândru fiecare cetățean arădan.

Comitetul de organizare a Târgului de Mostre muncește fără oboseală, să asigure o vizitare demnă prezentării industriei române. Vizitatorilor le-a asigurat o reducere de 75% la călătorie, sprijineste din toate puterile organizarea congreselor ce se țin în timpul Târgului îngrijeste de diferite distracții culturale, serbări sportive și folosește toate mijloacele reclamei, ca vizitarea Târgului să fie la nivelul Târgurilor vest-europene.

Munca Comitetului își va ajunge însă numai așa succesul dorit, dacă izuștele lui vor fi sprijinite de întregul public al orașului. Acest sprijin, deși cere puțină jertfă, va fi recompensat indegând din acelea avantaje, ce le aduce orașului Arad marea circulație de străini. Interesul ce se arată deacum în întreaga țară ne îndreptățește să sperăm, că în zilele Târgului se va aduna un public de o sută de mii de persoane din toate părțile țării. Iar o mare parte a circulației ce aduce Târgul de Mostre orașului Arad, este aceea sumă, ce plătește vizitatorii pentru cartuire. Depinde de populația Aradului, că această sumă să o obțină aceia clasă socială, care nu beneficiază direct în alt mod de avantajele Târgului de Mostre. Toți acei, cari oferă locuințe vizitatorilor, sosiți la Arad, ajung la beneficii considerabile ca o recompensă demnă pentru lipsa de câteva zile a confortului lor obișnuit.

Cetățeni ai Aradului, știți prea bine, că nimeni nu dispune de apartamente și camere de prisos. Știți, că cine își va da în chirie camera, renunță la confortul său, ca să se ajute în împrejurările grele economice de azi. Chiar de aceea aveți garanția persoanei noastre, că nimeni nu va suferi nimic din partea autorităților pentru faptul, că și-a oferit câte un local Biroului Târgului de Mostre.

Cetățeni ai Aradului dați locuințe vizitatorilor Târgului de Mostre și anunțați-Vă liniștiți camerele oferite, la Biroul Târgului de Mostre: Bui. Regina Maria No. 10. Este interesul orașului, al cărui prestigiu este legat de succesul Târgului de Mostre și interesul tuturor, cari, jertfindu-și confortul, voesc să ajungă la un câștig cinstit. (1324)

Președintele Comitetului de organizare:
(ss) Ing. Stefan Mateescu.

Secretarul General al Camerei de Comerț și Industrie Arad:

(ss) Tiberiu Zima.

Prefectul județului și orașului Arad,
Inspector General Administrativ:

(ss) I. Georgescu.

A petrece vara se poate mai eficient

„Baia Bogdarigos“

care e aranjată cu totul din nou. Băi de terapie extraordinare. Camere curate. Cămin de primul rang. Locurile de plimbare luminate splendid cu electrică. Muzică încontinuu. Preturi reduse. In Arad stă la dispoziția oaspeților automobiliștilor băilor. Toate liniarile necesare se dau de biroul „FORTUNA“ (Waldinger) în Str. Consistorului (Batthyányi-u.) No. 31. (1310)

România
Primpreședintele Tribunalului Arad.

No. Pres. I. A. 60-1925.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștință generală că pentru procurarea cantității de 560 m³ lemne de foc, gorun, sau fag crepate, uscate, de prima calitate, necesare pentru iarna anului 1925-1926, pentru încălzirea localurilor Tribunalului, Parchetului și Judecătoriei Arad, se va ține licitație publică la Tribunalul Arad în camera No. 106, în ziua de 27 Iulie la orele 10 a. m.

Ofertele se vor adresa în scris, în plicuri sigilate Primului președinte al Tribunalului Arad.

Concurenții vor depune o cauciune de 10% din valoarea lemnului oferite, în bani, sau titluri de ale statului.

Condițiunile se pot vedea la Tribunalul Arad, în camera No. 88, la Administratorul contabil în orele 9-1 d. m.

Formalițiile licitațiunei sunt acelea prevăzute de articolele 72-83 din legea asupra contabilității publice. (1321)

Arad, la 18 Iunie 1925.

Primpreședinte:

C. C. SIMIONESCU.

Nr. 73/1925.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor aduce la cunoștință generală, că în cauza lui Corpaș Gheorghe repr. prin Dr. Bustea Cornel, contra următorului loc. în Talpos, pentru 9730 Lei capital și acces., în urma deciziei Judecătoriei de ocol din Chișineu de sub Nr. 2236-1925, mișcătoarele pe cale executivă de escontare cuprinse la 22.V. 1925 și în preț de 12.000 Lei, evaluate și anume: 3 seroafe, se vor vinde prin licitație publică care se va ține în Talpos, în ziua de 3 Iulie 1925 la orele 11 a. m. (1323)

Chișineu, la 10 Iunie 1925.

Exec. jud. reg.: BALASSA.

Tipografia „Aradul“

aranjată cu cele mai moderne

mașini de tipar și cele mai mo-

derne litere pentru pregătirea

tuturor lucrărilor aparținâ-

toare acestei branșe, pre-

cum: reviste literare,

anuale școlare, invi-

tări de cununie, bo-

lete de vizită,

etc., etc.

Tipografia Aradul S. P. A.

Arad, Bulevardul Regina Maria No. 12

(In curte la dreapta).

Fabricarea și vânzarea aparatelor de recepție radio este absolut liberă. Aparatele fabricate atât în țară, cât și cele importate din străinătate trebuie înaintate de punerea lor în vânzare prezentate Inspectoratelor Poștelor și Telegrafelor din țară, cari le va verifica, pentru a vedea dacă corespund cerințelor tehnice moderne și pentru a vedea dacă nu sunt aparate cari ar perturba serviciul normal al radiotelefoniei.

Taxa de verificare a aparatelor se va fixa de Ministerul de Finanțe.

Oricare cetățean român major va putea primi autorizație pentru instalare și funcționare în funcțiune a unui aparat radio. Aceste autorizații se eliberează de către Inspectoratele P. T. T. La fiecare Inspectorat P. T. T. din țară se va afla o comisiune pentru emiterea acestor autorizații.

Instalarea aparatelor cu antenă în cadru o poate face ori și cine, antena liberă (înținsă în liber) nu se va putea monta decât numai de electrotehnicianii specialiști în radio, autorizați de către Inspectoratul P. T. T.

Legea interzice cu desăvârșire instalarea aparatelor radio telefonice în localuri publice cu scop de a distra un public. (Aici nu înțelegem declarația D-lui Bulzan, cum dorește a distra el un oraș întreg?) Pentru distracția unui public mai numeros Statul nu va da autorizații decât numai cercurilor culturale caselor de educație cari sunt recunoscute de stat, aceste recepționări vor fi libere de taxe.

Pentru eventualele divulgări de convorbiri de stat, statul a luat următoarele măsuri prin lege:

Toți aceia, cari prin acordarea aparatelor lor de recepție vor auzi convorbiri de stat și le vor însuși, trimițându-le altor persoane, vor fi amenzați cu 6 luni închisoare și la caz de recidivă cu 1 an închisoare.

Noul notar. — Dăruie salutare.
— Biserica reformată. — Serbarea cercetășilor. — Conferințe populare.

Primăvara acestui an nu numai că a adus locuitorilor din Iacu înădușă bucurie, ci și un fel de primăvară administrativă prin nimeritul schimb — care în interesul românismului din Iacu și jur — nu ar strica continuat — făcut între fostul notar al Iacului Ștefan Șimon și fostul notar al Seleușului Ioan Nistor. Abia a sosit dl Nistor în Iacu și deja roadele muncii lui le putem observa.

Pas numai înainte Domnule Nistor și să nu uiti că ești român. Vorbește în mânăși cu lumea, dar încearcă cu mâna de fier, dacă vrei să zădărești planurile mârșave ale unor, cari trăiesc în lumea morților și visează la ziua a treia a învierii și dacă vrei să ferești comuna noastră și satisfacția suferințelor a D-tale.

„Precum în toată lumea oamenii sunt de diferite păreri — referindu-ne la unele lucruri ori afaceri — tot așa e și în Iacu.

Când însă e vorba de muncă, de cultură și de înaintare — afară de vre o donă excepțiune oamenii să înțeleagă. Această înțelegere se poate multumii On. Doamne din Iacu, care, în lipsa altor distracții nu crușă a jertfi totul pentru a chema la casa lor — din când în când — Domnii și Doamnelor din loc la așa numite jururi, unde bărbății între ei, femeile între ele, au ocazie ca — prietenește — să aplatze unele afaceri de interes obșteșc și național. Doamnelor din Iacu le dă nălașul recunoștință pentru munca ce o depun, aranjând astfel de conveniri, ci vă rugăm să vă mulțumiți cu aceea, că sunteți conștiente, că faceți lucruri vrednice de urmat, pentru care urmașii vor recunoaște în D-voastră pe adevăratele urmasse ale Matroanelor Române.

Deși se crede că azi nu mai se mai

soare și confiscarea aparatului împreună cu autorizația.

Toți aceia cari vor instala posturi de recepție fără autorizație, vor fi deasemenea amenzați.

Fabricile de aparate radio, vor primi autorizații speciale și vor avea dreptul la tot felul de experiențe și verificări de aparate la autene de orice sistem. Astfel de autorizații am deja și subsemnatul fiind conducătorul unui atelier, împreună cu laborator de radiotelefonie. Aceste autorizații sunt absolut scutite de orice taxe față de poșta și de societatea „Antena“.

În întreaga lege radio, nu se face nici o mențiune asupra „zonei de 30 km. de frontieră“ amintită de D-l Dirigență al Oficiului P. T. T. din Arad. Interesându-ne la Inspectoratul P. T. T. din Timișoara, care natural, că este o autoritate superioară Oficiului Poștal din Arad, ni s'a răspuns, că încă nu au primit din partea Ministerului nici un ordin referitor la Radio, ceea ce este și evident, deoarece cum poate să primească ordin, când legea nici nu este încă sancționată de Suveran?

Cei cari au alcătuit proiectul acestei legi și-au dat sama, că în radiotelefonie nu mai există frontiere, pentru că un aparat radio instalat în Arad, Pecica sau Curtici se poate auzi absolut numai aceea ce se aude și în București, Constanța sau alte centre a țării și invers nici în celelalte părți a țării nu putem auzi altceva, decât numai ce auzim și în zona de 30 de km.

În tot cazul legea s'a făcut după experiențele rezultate din străinătate și s'a făcut atât de liberă încât și cei mai modest funcționari își va putea procura și instala un aparat în camera sa pentru distracția sa personală.

Sabin Papp

DIN JUDEȚ.

Viața la Iacu

fac, totuși la noi în Iacu încă se mai întâmplă așa ceva:

Când tata încă nu e născut, tatăl său înarându-se își primește zestrea, la Iacu s'a înălțat o „Comunitate bisericăscă reformată“ compusă din luterani, calvini și unitari.

Credincioși au în abundență, culeși din România Mare. Zic culeși, deoarece conform legilor în vigoare o confesiune nu poate avea drept la o parohie — cu atât mai puțin la protopop — decât numai atunci, când dispune de un anumit număr de credincioși. Numărul prescrip de lege reformății din Iacu nu-l au. Dacă la 1916, când domeniul așa numit „Aczel haza“, era plin de alijitori de confesiunea proprietarului așa e datina în Iacu și azi, că din de atât naționalitate și confesiune încearcă cu oamenii lor, numai Românii nu fac deosebire și ei. Schematismului oficial, Iacu numără 92 luterani, 190 calvini și 2 unitari cu atât mai vădit credem, că azi, când veniturile s'au rărit să fie numărul recerut al reformăților, cari deja au și primit cota de pământ preținsă de dlor și cari — necontenți — își fac meandrele în tinutul nostru, hotează „Ungaria Mică“.

Că vorbim adevărul, o putem dovedi Pământ au. Servicii divine (în. Nu știu cum și pe ce bază. Mi am avut la mână ziarul „Nagyvarad“ din 17 Aprilie 1925 care într-un articol principal reproducând demersul Adunării publice a comunității reformate de Salonta-Mare (și azi Nagyvárad), zice: „Adunarea publică cu mare bucurie la cunoștință că în Iacu s'a înălțat o nouă comunitate bisericăscă“. Apa dar nu au avut-o, că de fapt e mult dela 1658 când strigau, că R. formații au să mântuie țara Ungurească de turci, până azi când cred, că tot ei o vor mântui de sub stăpânirea „valahilor“. Dar să vedem, ce zic mai departe. „Generalul Nagy Zoltan, curatorul — Comunității — exprimă mulțumită curatorului Dr. Balogh Erno, medic de Iacu și auditorului de drapt“. Maryor Laszlo,

cari au format noua comunitate bisericăscă“ iar într'alt loc scrie: „Adunarea publică exprimă, mulțumirea D-lui Br. Solymossy Lajos, locuitor din Iacu, care pentru biserică a dăruit Comunității moschea (mece-tul) aflată în posesiunea D-sale“. Am dori să știm și noi, ce are dl Solymossy cu moscheea turcească, care numai a D-lui nu este! Nu cumva a cumpărat o dila turci spre a o folosi ca cetate în contra românilor? De Solymossy, însă „Mecetul“ în parc, iar dacă vrei să donezi ceva reformăților nu done ce nu e al D-tale și te ai donat odată altora cu un scop de catolicizare.

Te știm și cunoaștem ce faci, ce găudești și ce volesti. Îți recomandăm să nu te joci cu foaia. Românul cinstește pe fiecare cetățean și nu caută boeria baronească. Acestea spre știre și conformare.

La 21 Maiu c. 70 elevi de ai gimnaziului au făcut legământul cercetășilor și astfel au devenit membri ai „Asociațiunii Cercetășii României“ Legiunea „Gelu“, cohorta „Crisul Alb“ din Iacu. Luării legământului i-a premers sfîntirea steagului Cohortei. Slujba sfîntirii a făcut-o P. Oa. Domn Ioan G. Orgia, protopopul Iacului cu protopop I. Cocubas și C. Feier. A vorbit dl Protopop despre steag și însemnătața acestuia, iar dl comandant de cohorta Al. Frugina, prof. director prin o frumoasă vorbire, care a stors lacrimi din ochii auditorilor, a vorbit despre legământul ce-l iau asupra lor noii cercetăși ai tinerei cohorte din Iacu. După masă în „Grădina Verde“ s'a arătat o serbare, care a avut un venit curat de 9000 (nouă mii) Lei. Serbarea a fost patronată de dl Traian Suciu, primpretorul plasei Iacu, condusă de dl Al. Frugina și C. Marica și sprijinită de doamnele și domni din Iacu față de care cercetășii trebuie să aibă și credem că vor avea cel mai mare respect și recunoștință.

La acest punct — cu voia Comandamentului îmi permit a aduce și următoarea adresă a Fundației Culturale Principele Carol adresată cohortei „Crisul Alb din Iacu: „Cu bucurie am luat cunoștință de frumoasa serbare ce ați organizat în ziua de 21 Maiu, cu sprijinul autorităților și al publicului din Iacu, și înainte de orice alt cuvânt, mulțumim tuturor cari cu ocaziunea aceasta au manifestat interes binevoitor față de instituția cercetășiei.

„Din procesul verbal, care istorisește exact momentele serbării, am văzut cum ați avut grijă ca solemnitatea Legământului să fie cât mai înălțătoare dl comandant de cohorta C. Marica (pe care îl felicit la înălțarea cu care s'a pus al dispoziția dlui director At. Frugina intru organizarea cohortei) a aplicat în mod înțelept experiența ce a câștigat în privința aceasta cu prilejul legământului solemn dela Reșița și Oravița, la care a luat parte cu mine și unde cu plăcere am apreciat devotamentul său pentru cercetășie.

„La ceace privește administrația cohortei, vă recomandăm să faceți dela început însemnări precise, mai ales în chestiile hănești. Des-hideți numai decât un registru de încasări și de cheltuieli, un registru de intrarea și eșirea hărților o condică de expediție.

(.....) Pastrati la archiva cohortei programul serbării și orice publicații, cari ating viața cohortei. Așteptăm orice dorințe ori întrebări dela D-voastră până când voi avea plăcerea de a vizita cohorta chiar în Iacu.

Dorind tuturor sănătate: pt. COMAN. DANTUL. MAREI LEGIUNI: prof. Const. Nedelcu, n. p.

Zilele trecute elevii gimnaziului inferior de stat „S. V. Brancovici“ din Iacu au curs la Șicula unde au aranjat o serbare populară, de caracter pur național. Serbarea a fost condusă de directorul gimnaziului dl Al. Frugina și de profesorul Vasile Voștariu. Sprijinitorul moral al serbării e răritele local al Augustin Montia. În curtea bisericii care era arhiprinț a vorbit directorul gimnaziului, îndemnând pe cei prezenți ca să și trimită copii la școală unde își vor câștiga o avere pe care nu va putea nimeni să le-o răpască. Aceasta avere este știința.

Vieța lor, din amorul lor, în novela „A de ceca“.

O, v'as face să plângeți cu hohot, căci ag sta să vă narez cu deamănăntul sfârșitului acestei căsnicii. Dar cele mai cumplite și agori mai alăstietoare nenorociri ne lasă reci când desprini se apuu la rezumat, fără artă. Cine-a noapți plâns v'odată pe paginile istoriei care dec numără cu mii și cu zecile de mii pe cei tra căzuți în războaie? Și cu toate acestea a bătut o inimă sub fic-care tuică ciuruită că de glonante năclății în sânge... v'aji gân-sa dît v'odată că fiecare soldat din mii care ordi zac pe-un câmp de mîcel este eroul unei drame? — el are o mamă, o soră, o a-tădă-mantă care-l așteaptă și plînge de dor și de neliniște. Suferințele unui dezertor ne fac să tremurăm de emoțiune și moartea u zece mii de viteji căzuți în șanșurile unei redute ne lasă absolut indiferenți.

Și eu reci și indiferenți vreau să vă las în fața nenorocirii lui Victor. El avea un prieten pe care-l adora. Trăiau ca frații. „Bunul prieten“ a sedus pe Clara. Și Clara când s'a trezit din beția păcatului, și-a acoperit fața de rușine și de oroare și plecându-și capul pe umărul nefericitului soț a plîns și i-a spus tot.

Ea a plecat în lume, cu copilul la sân. El cântă, zi și noaptea, un cântec de amor în casa de nebuni.

Al. Vlahuță

ura, prin care românul va deveni un mare naționalist pe ael Goliat care și pe la Hotar așteaptă momentul nostru.

La corul gimnaziului condus de dl. V. Băiș, corul băieților din Școala Sub. Băiș, prin cântările patriotice înveselește audiența. După ultimul punct al programului constător din 15 puncte. În le comunei vorbește și mulțimește corului și profesorilor domnii Borcea, am, agricultor din loc, care între altele pe că "prin cultură umam, noi românii nutes lăstăni pe ce posedăm. "Nu me să spargem capetele... dușmanilor... se ne spargem capetele noastre învâind ascultând pe doli și toți cari

voiesc binele și înalțarea Tării și a Neamului românesc... "Sărbarea își ia sfârșitul la orele 18, când elevii, sub conducerea directorului și între strigătele de urale ale locuitorilor, părăsesc comuna.

Succesul moral s'a dovedit prin faptul că comuna prin reprezentanții ei a invitat pe directorul gimnaziului, ca să exerce în fiecare lună mică odată la Școala, accentuând, că școlarii suat dornici de carte, știință și cultură.

Reprezentanții comunei vor cu bunul Dumnezeu să ajute conducătorul gimnaziului din leneu, ca activitatea lor extracurriculară să aibă pretutindeni roadele așteptate de către Mândra, Marea și Frumoasa noastră Romanie.

Subtil.

na din școalele unde se muncește

Arad, 22 Iunie.

Am avut dinstea să reprezint Eforia la Examenle Școlii Industriale de uzine din Arad. Sc. Ioșif Vulcan. Cinci zile am asistat la examenele discolor pregătitoare și cl. I, II, III. Am avut mare mulțumire și plăcere, ascultând răspunsurile elevilor și nu pot decât să aduc celor mai sincere laude la adresa valorilor director d. Traian Orăban, care cu o răbdare și pricepere exemplară conduce această școală de o deosebită importanță. Răspunsurile elevilor sale din preg. III — din cunoștințele contabilității — fac cinste acestui director atât de onest, precum și inimor. Lauda îl se învâine instituțiilor de școală Oga Demetru specialității, desen, lucru manual) d. soarei Elena Stoicu instituțiile din cunoștințele generale și matematice, d-lui C. Savonescu institutor, maestru pictor în firme etc., etc.

Munca lor asiduă a dat roade foarte mulțumitoare. Sunt aproape 600 ucenici industriali și comerciale dintre cari românii 13%, un procent mic deosebită, care sperăm va crește mereu.

Duminică, la 28 I. c. se va deschide expoziția claselor de desen etc., care deși anul trecut ne-a adus cea mai frumoasă surpriză și sunt îndreptățiți să de pe urma mucei pricepute ce se deslășoară la această Școală, expoziția (școala Ioșif Vulcan) din acest an, ne va încanta și mai mult.

Toate lucrurile bune trebuie însă încurajate și sprijinite, ca și munca laudabilă a conducătorilor. Să arătăm deci cel mai viu și cald interes pentru expoziția Școlilor industriale de uzine, ucenice și ucenici comerciali din orașul nostru.

Dr. Hortense Popp

INFORMAȚIUNI

Personale

Dr. gen. Arthur Văitoianu, ministrul comunității, în drum spre Băile Herculane, a oprit ieri pentru câteva ceasuri la Timișoara.

Dr. Titus Ciorogariu a fost avansat subsecretar la soc. de asigurare Lloydul Român, agentura generală Arad.

Demisia prefectului de Timiș-Torontal

Suntem informați că dl. Iuliu Coste președinte județului Timiș, și-a înaintat demisia din postul pe l ocupă.

Castiglioni a vândut fabrica „Astra“

Suntem informați că marele finanțier Carlo Castiglioni a vândut pachetul de acțiuni de ale fabricii „Astra“ din localitate la Richard Sapozov și Wilhelm Dierman, directori la Sarmoros Vilch și dlui N. Schan, director al fabricii „Astra“.

Neglijența dela Uzinele de apă

Publicul aradan e revoltat contra direcției Uzinelor de apă din localitate, care Sămădă trecută a ținut lumea până la ora 9 în foștia, fără apă.

Var stăria dacă această direcție s'ar lăsa ca publicul, în schimbul taxelor destul mare, să fie servit mai bine.

Alegerile comunale

Publicul aradan e revoltat contra direcției Uzinelor de apă din localitate, care Sămădă trecută a ținut lumea până la ora 9 în foștia, fără apă.

Sărbarea de Parc a Sinidicatului Presei Române din Ardeal și Banat

Duminică, în 28 Iunie a. c. va avea loc Sărbarea de Parc a Sinidicatului Presei Române din Ardeal și Banat.

Duminică, în 28 Iunie a. c. va avea loc Sărbarea de Parc a Sinidicatului Presei Române din Ardeal și Banat.

Dela Compaia de jandarmi

În zilele de 17-18 și 19 Iunie a. c. i. turna locuitorului Delmajeau Ioan din muna Odvoș 3 stupi de roșii de albine. Paguba 2000 lei.

În ziua de 7-8 Iunie a. c. a dispărut porci din pădure ai locuitorului Vălușle din comuna Odvoș, cari se crede că îi furati. Paguba 40.000 lei.

În seara zilei de 19 Iunie a. c. femeia Anna, de 70 ani din comuna Găvâdă, sinucida prin strangulare.

În zilele dela data de 4 Iunie și până la a. c. jandarmul plut. Major Chira Traian, din secției leneu, a descoperit o bandă de furt compusă din cinci persoane din comuna Arad: Nemes Petru, Simion Dumitru, Imaș Pavel, Bogdan Gh. și Rus Pavel, cari sunt autori mai multor furturi dintre cari s'au descoperit trei furturi de cai. Viile s'au înnoptat păgubașilor, iar hoșii au fost înțepați Parchetului Tribunalului Arad.

Călătorii sositi la Arad

În ziua de 20 Iunie.

Hotel „Crucea Albă“: Friedrich Schmann comerciant Timișoara, Ioșif Fabian proprietar Odorhei, Bela Isbet comerciant Timișoara, Stann Oskar comerciant București, Deinzer Georghe inginer Cluj, Adolf Kuhn comerciant Sibiu, Elise Hummel casnică Deva, Kufias Iulian inginer Petroseni, Polier Ion comerciant Timișoara, Rudolf Htermann inginer Timișoara, Maleseviru Gheorghe comerciant Timișoara, Zanescolli Giovanni comerciant Timișoara.

Hotel „Cornul Vânătorului“: Flemer Ianski inv. Simion, Iohann Kohen comerciant Viena, Deutsch Max comerciant Budapesta, Iohn Balazs mîsar Lupeni.

Hotel „Dacia“: Costie Pargin funcționar Lupeni, Haimath Geza comerciant Curtici, Alexandru Roth funcționar Oradea-Mare, Olany Omig proprietar Oradea, Reisz Ioan funcționar Sîria, Friedmann Ioșif comerciant Timișoara, Carol Natscheradetz comerciant Timișoara.

Hotel „Central“: Marek Saic funcționar Petroșeni, Paul Braunstein comerciant București, Vasiliu Ștefan deputat București, Ion Metea comerciant Odorhei, locotenent Stănescu, B. Ioan Câmpina, E. Blum comerciant București, Ernst Zimmer director Esslingen a. Veckar.

Ultima oră

Intrunirea organizației liberale dela Deva

Duminică dimineața au sosit la Deva ministrul președinte I. Brătianu și dñii miniștrii: Vintilă Brătianu, Alexandru Constantinescu, Tancos Constantinescu, Văitoianu, Moșoiu, Săveanu și Lepadatu spre a lua parte la congresul liberal. Cu această ocazie s'a sîlîșit și clubul liberal din Deva. Miniștrii au sosit cu un tren special în gara unde au fost întâmpinați de deputați și de senatori. În garile intermediare au fost așteptați de populație și mai vîrtoș în Alba-Iulia și în Simeria.

În gara din Deva au fost primiți de prefectul Dr. Dubleșiu de președintele organizației liberale Dr. Robu și de toate autoritățile locale. În urmă au sosit și trenurile speciale din județ, cu cari au fost transportate delegațiile comunale conduse de notarii și primarii comunali.

În noaptea dlor miniștrii prefectul dr. Dubleșiu a oferit un dejun, după ce dl. ministru președinte a primit diferitele delegații. Sîrîindu-se audiențele, membrii partidului au trecut în localul clubului nou, care a fost sîfîșit de dl. Pompiliu Piso, vicepreședintele Camerei.

De ministru președinte a ținut vorbire către populația ce se afla înainta clubului, mulțumind pentru primirea grandioasă a membrilor guvernului.

La orele 10 membrii guvernului au trecut la teatru, unde dl. ministru Constantinescu a deschis congresul liberal cu următoarele cuvinte: „Pe cum e ziua de azi frumoasă, așa e de frumoasă și inima dlui ministru-președinte. Ne am întîlnit azi ca să l' sîrîbîtorim.“

A vorbit dl. ministru Moșoiu felicitînd pe dl. I. Brătianu și armata. Economul Poporației guvernului și pe dl. ministru I. Brătianu.

Ioan Filip felicită pe dl. I. Brătianu și l' asigură de dragostea și încrederea șvabilor bănățeni. Declară că situația șvabilor bănățeni a fost foarte grea sub regimul maghiar, de către care au fost apăsați.

Cu schimbarea regimului au ajuns și ei la drepturile lor, care împrejurare numai dlui I. Brătianu o pot mulțumi.

Sunt mulți cărora nu le place nuia de azi a șvabilor, însă pe ei cine i doare, deoarece sunt convinși că vor fi urmați de acei cari azi îi critica.

În fine roagă pe dl. ministru președinte ca să le lase limba pămînturilor și casele lor, unde sub scutul guvernului de azi voiesc a trăi, ei cari deja au rupt toate legăturile lor cu sovînsimul maghiar.

D. Senator Panatescu li asigură pe șvabi de bunăvoința guvernului.

După aceste vorbești dl. ministru președinte spunînd că participații să au aștepte dela Dneului fraze frumoase deoarece nu a venit aici ca să vorbească ci să asculte pe acei cari sunt prezenți.

A zis că nu i-a cercetat de aceea ca să i ajute, că această datorie — e a oamenilor lui, cari trăsesc între ei — ci să-se bucure cu ei împreună.

Guvernul actual a servit întotdeauna interesele țării și guvernul are putere a servi aceste interese și pe viitor.

Mergem pe drumuri drepte spre bunul națiunii și a consolidării și felicit minoritățile prin delegații lor aici trimiși.

Congresul a aclamat îndelung pe dl. ministru președinte.

La orele 5 d. m. dñii miniștrii s'au întors la București fără dñul ministru președinte, care cu automobilul a călătorit la Hațeg.

Sentința în procesul asasinilor lui Ciordaș și Bolcaș

Magos condamnat la 9 ani temniță grea, Sachs la 1 an și 3 luni reclusiune. Ceilalți acuzați sunt achitați

Oradea Mare, 20 Iunie.

Sentința în procesul asasinilor lui Ciordaș și Bolcaș și al asasinatelor dela Lunca și împrejurimi, s'a pronunțat dimineața la orele 9, încă dela orele 8 sala se umpluse de mulțimea care aștepta curioasă pronunțarea sentinței. La ora 9 președintele Ion Predovici deschide ședința și atrage atenția publicului să se abțină dela orice manifestare de aprobare sau desaprobar.

Tribunalul se ridică urmat de toți cei prezenți. Președintele, într-o solemnă și mormentala liniște, spune:

În numele legii, declar vinovat pe acuzatul Ioșif Magos, pentru crima de asasinat în calitate de complice auxiliar, prin înfăptuirea aciderii lui Ion Ciordaș ridicîndu-l noaptea dela locuința sa și predîndu-l căpitnului Verboczy, știind că acesta îl va executa. Pentru această vină, Tribunalul condamnă pe acuzatul Ioșif Magos la 9 ani temniță grea și 7 ani pierdere drepturilor civile. Din aceasta îi consideră un an și 3 luni împlinite.

Mai declară vinovat pe acuzatul Heinrich Sachs de complice auxiliar la crimă, care deși știa mai înainte de modul de procedare al locotenentului Ion și armatei sale, totuși a plecat în fruntea acestei bande asupra satelor, pentru strângerea obiectelor furate. A ajutat la împușcarea lui Gheorghe Perța și a di pus maltratarea țărănilor din Hotar, a trimis soldații la Sigheștel, unde au comis atrocități. Pentru aceasta, Tribunalul îl condamnă la 1 an și 6 luni reclusiune și la 5 ani pierdere drepturilor civile și în funcțiuni.

Achită pe acuzatul Carol Toma, Alexandru Szanto, Martin Kelemen, George Banyai, Ludovic Borbat, Mosie Klein și Adalbert Katz.

Pe lezării, vădava Viora Ciordaș și pe fîica lui Gh. Perța, la instanța civilă, pentru revindicarea drepturilor de despăgubire, iar celelalte cereri le consideră ca neaparinținătoare acestei instanțe.

Motivarea sentinței

După aceea președintele dă citire motivărilor sentinței.

În motivare descrie cum s'a făcut revoluția țărănilor din jur de Lunca și Vaslui, apoi cum au fost cerute trupele de reprimare, întâi de către firma La Roche și Darvas din Lunca și apoi de către consiliile naționale din Vaslui, cum au venit trupele în frunte cu locotenentul Ion și sublocotenentii Karacsony și Szentelky. Direcțiunea firmei „La Roche și Darvas“, cu toate că avea arme și gardă de pază, care o asigura contra oricărui atac, totuși a cerut trupe de reprimare a mișcărilor țărănești și Sachs, luînd în căruța pe notarul

Scrisoare din Buziaș

Buziaș, 14 Iunie.

Țara noastră a fost dăruită de Dumnezeu cu multe și înălțătoare finituri, în care apele miraculoase și aerul sunt în stare să dea noui puteri trupurilor hărțuite de munca omului. Între aceste finituri — minuni ale naturii — se numără și faimoasa stațiune balneară și climaterică Buziaș, care atrage în fiecare an mulțime de lume din toate părțile țării.

Față de celelalte mari stațiuni balneare din România, Buziașul oferă vizitatorilor o viață lăstîră. Faptul acesta pe lângă puterea vindecătoare a băilor minerale, explică aglomerația de public din anul acesta, și din alții.

Lăsam să urmeze numele vizitatorilor din acest sezon ai stațiunii balneare Buziaș.

Constat Cocișta senator București, P. M. S. Episcop Nicușu C. de Argeș, S. P. Savrașani comerciant Constanța, Gheorghe Seru comerciant Constanța, Petru Negel pensionar Tg. Ocna, Mihaela Antonovici Lipova, Nicu Rosetti proprietar Botoșani, Nicolae E. Kalengi funcț. de bancă București, Beck Jozsef agricultor Budapesta, Mich. Pulver frizer Bragov, Hadraschi Friedrich rentier București Alexandru Torok Szegehdin, Stefan Popovici cismar Vrsacz, David Mandel comerciant Tecuci, Darinka Filipovics Vrsacz, M. hai Popovici comerciant Lugoj, Ioan Gruescu funcționar Lugoj, Nicolae Torbarof și soția comerciant Vrsacz, Seler Martone soție de măcelar, Timișoara, Schaefer Katarin CFR, Freidorf.

Fischer Elisabeth Biled, Kammer Anna plugar Biled, Schaefer Gertrud plugar Beșenova, Herzog Margaretha plugar Beșenova, Virginia E. Balaban pensionar București, Caratașu Constantin colonel București, Nicolae Romanescu senator București, Gh. Caracostea și soția Min. de Comun. sec. gen. București, C. N. Anitescu agricultor Ivorai, I. G. Ionescu și soția, comerciant Brăila, Vasile Nistor și soția primăretor lăa, Huletz Frantz și soția vopsitor Caracostea, Geisler Zofia profesoară Novisad, Rost Friedrich funcționar Tg. Mureș, Kiraly Morne casnică Cluj, Pick Jozsef casnică Cluj, D. na Kertesz Marton casnică Cluj, Gyori Morne și fîica Vrsacz, Hermann Goldenberg și fîica negustor București, Antonie Droha funcționar Lugoj, Wolf Adamne și fîica casnică Giulevez, Lebovici Elekne

Morna și pe ofițerii lui Ionaș, au plecat cu armata contra satelor, au împușcat pe Gh. Perța, au maltratat țărăni până când și pe invalizii de război cari nu ar fi fost în stare să lă parte la atacul contra firmei. Sublocotenentul Karacsony avea pe listă pe cei cari trebuiesc exterminați.

Apoi motivarea arată seria de atrocități și rolul clar ce l-a jucat acuzatul Sachs în aceste atrocități. Arată apoi că după plecarea acestor armate s'au reînființat garzile naționale cari au menținut ordinea comlect, iar la Vaslui funcționau consiliile naționale.

Motivarea trece apoi asupra evenimentelor din Beiuș că au venit armatele dela Ciaba și apoi săcuii respinși din Cluj de către armata română s'au retras aci și au început molestarea cetățenilor, a intelectualelor române. După proclamarea dictaturii prolare la 24 Martie 1919, teroarea s'a înăsprit. Consilul militar al lui Verboczy, care funcționa alături de consiliul muncitoresc, a procedat la arestarea lui Traian Pinteru și s'a simțit stîngherit de consiliul muncitoresc care a împiedecat executarea lui. Același lucru s'a întâmplat și cu arestarea lui Nicolae Bolcaș, care a fost pus în libertate de prefectul de atunci Katz, deci arestarea era ilegală. S'a declarat apoi dictatura militară tot în mod ilegal, deoarece a fost abrogată 3 zile, după asasinarea lui Ciordaș și Bolcaș. Descrie apoi rolul ce l-a jucat Magos în acest asasinat, pentru care a trebuit condamnat.

Motivează apoi de ce este competent Tribunalul să judece acest proces deși acuzații erau militari într-o armată străină.

Motivarea a durat până la orele 11 și jum. în care, la urmă, declară vinovați pe Sachs, Klein și Katz de violență contra particularilor în loc deschis, dar le aplică decretul de amneștie din 1922.

Contra sentinței, d. prim-procuror Șovrea declară apel relativ la condamnarea lui Magos, pentru calificarea infracțiunii conf. art. 385 pr. p. p. B. Asemenea și apel pentru majorarea pedepsei. Tot pentru calificarea infracțiunii și majorarea pedepsei, declară apel contra lui Sachs și contra celorlalți acuzați. Mai dă parte cere arest preventiv contra lui Magos și Sachs.

Apărătorii lui Magos și Sachs deoseminează apel pentru micșorarea pedepsei și contra arestării preventive a lui Sachs.

Întrebați apoi, acuzații Magos și Sachs declară și ei apel.

Tribunalul se retrage asupra delaibera asupra arestărilor.

Avînd în vedere că Sachs dispune de avere în țară și nu e teamă de fugirea lui, Tribunalul îl lasă pe picior liber.

(ss) Victor Emanuel

Quirinal-Roma

Scăderea natalității în Germania

Berlin. — În comisiunea bugetară a Reichstagului, ministrul de interne a declarat că procentul natalității scade într-un chip îngrijorător în marile orașe ale Germaniei și îndeosebi la Berlin.

Acest procent a fost de 10,1 în 1924, pe cînd în 1900 el era 26,7% și de 39,9% în 1880.

x — La Cinematograful de vară de pe malul Mureșului va rula începînd de luni, 22 Iunie, și în zilele următoare, senzaționalul film colorat „Cyrano de Bergerac“, în 9 acte mari, prelucrat în film după nepieritorul capodoperă a lui Emond Rostand. Producția renunțată dădînd franceze Pathe Freres. Avînd în vedere marea estiadere a filmului, reprezentarea se va începe precia la orele 10 fără un sfert.

Clubul Sportiv Lipova; L. S. C. împreună cu Clubul Sportiv Păncota „Sparta“

au ținut la 21 Iunie a. c. emulație de football în Păncota rezultatul a fost 3:1 în favoarea păncotanilor. D. na echipa lipovenilor merită lauda Steuă care a dat goalul prim păncotanilor. Iar din echipa păncotanilor Cățana a fost mîrit cu aplauze dădînd goalul lipovenilor cîștigînd jocul și Vatec a dat al 3 lea. Tănărul portar al păncotanilor Fau. II a apărut splendid.

Serbare la Ciclova-Română

Timișoara, 19 Iunie.

La ziua de 14 Iunie, secția culturală RMS a dat o serbare ucnată de joc în comuna Ciclova-Română (Banat), continuându-și astfel punct cu punct programul său, impus la înființarea acestei secțiuni.

Corul din susnumita comună sub conducerea plină de pricepere a dlui director al școlii de stat din localitate a deschis serbarea cu „Bine ați venit”, dl Cezar Pruteanu mulțumind de primirea neașteptată de frumoasă ce a făcut secției culturale RMS. În câteva cuvinte arată menirea acestei secțiuni. Într-o cuvântare entuziastă dl director al școlii de stat arată că de bine se simțesc Ciclovenii atunci, când nu suat uitați și când li se prilejuește ocazia de a-și îmbogăți cunoștințele cu învățături noi. Subliniază jertfa ce o face secția culturală RMS. — un mănunchiu de slujbiști ai statului — cari cu toate nevoile și piedicile materiale ale vremurilor de azi — totuși înțeleg ca în orele libere să se coboare în inima satelor propovăduind — în măsura puterilor lor — strângerea mai mult a legăturilor de frățietate într-un gând, într-o simțire, într-o faptă.

Corul intonează „Mulți ani trăiască”. Urmează într-o însuflețire crescândă: un monolog bine zis de dl Constantinescu: drama ostășească în versuri „Păcatul” de Cezar Pruteanu, în care s'a remarcat dnii Ibașu, Rădescu, Vasilescu, Ungureanu.

Corul alcătuit numai din feciori comunei Ciclova, prin două cântări alese a împletit cununa speranțelor, arătând că românul poate munci mult și cu folos în orice ramură de activitate și că prin rodul câștigat poate sta cu mândrie alături de organizațiile similare din străinătate.

S'a mai jucat „Un prieten și-un palton”, de Cezar Pruteanu, iar jocul sprintar al doșoarei Bogdănescu și situațiile comice provocate de talentatul domn O. Stănoiu îndrează această secțiune culturală printr-o conduită de disciplină începe să se afirme.

Serbarea s'a încheiat printr-o frumoasă și simțită vorbire a dlui Horvath, notarul comunei, care în entuziasmul său a mulțumit dlui Pruteanu și întregii secțiuni pentru această serbare. Într-o înfrățire și-o veselie generală a urmat jocuri până la ora 2 noaptea când în trăsuri puse la dispoziție de către primăria locală, secția culturală RMS. plină de cele mai frumoase impresii a plecat la Oravița.

Cu această ocazie, nu greșesc, cred, dacă în câteva rânduri voi arăta cetitorilor câte ceva despre fruntașii comunei Ciclova-Română.

Așezată între munți are împrejurimi fermecătoare și cu o populație de 3600 locuitori numai români, comerțianții la fel, ro-

mai. Mai acum un an, un singur strein a fost dar... aerul prea tare de munte Pa făcut să-și caute aiuren un ținut cu un climat mai dulce.

Ciclovenii, sub parlatăscă îngrijire și ocrotire a dlui notar Horvath, numai de un an de zile, au adus o mulțime de îmbunătățiri comunei lor, astfel: destoinicul notar s'a rădănit și a pavar cu peatră întregu strada principală a comunei, lungă de 3 km. Deasemenea a făcut trotuare și canalizări pentru scurgerea apelor. S'a întâmplat că am nimerit într-o zi ploioasă și mărturisesc că „lupta cu noroiul și simandicoasele băltoace” n'am cunoscut-o; s'a clădit un pavilion în curtea bisericii, unde se țin serbări și de remarcat, unde „hora” de Duminică se face în apropierea altarului în cinste și bunăcuviință, departe de cârciuma cu vin și suzărni; Sf. Biserica a fost înconjurată cu un mare zid de piatră; în ziua de 24 Maiu a. c. cu o deosebită ceremonie s'a sfințit cele trei clopote noi, cumpărate cu 280.000 lei; în ziua de 28 Maiu a avut loc la sărbătoarea eroilor impresionanta desvelire a monumentului așezat în piața satului ca un sfânt prios adus acelor cari cu sângele lor au plămădit libertatea. Monumentul a costat 51.000 lei.

Trecând în revistă atâtea lucruri de seamă înfăptuite numai în decurs de un an de către o comună românească săracă și fără aprijă de năckeri, îți dai seama că acest popor viguros când e condus cu toată inima pe drumuri drepte poate da mult. Dlui notar Horvath i se cuvine deasemenea toată lauda pentru energia de care a dat dovadă amintindu-ne de felul: „Vreau” și „Voiu face”!

În drumul meu am năzuit să vizitez și două gospodării — la întâmplare — pentru a-mi putea da seama și de felul cum acești „ceai ai munților” știu să trăiască la ei a casă. Am vizitat casa săteanului Ion Crașoveanu No. 526 și casa săteanului Micu Nicolae No. 410 și mărturisesc, m'a plăcut foarte mult în special la cel dintâi, o curte întreagă acoperită cu viță bătrână, viță ale cărei rădăcini erau îngropate la ușile grajdurilor. Curățenie desăvârșită și vitele bine îngrijite.

Scriu aceste rânduri cu bucuria celui ce intristat de neînfăptuitul pustiu cel încurajează — dă la sfârșit de verdeață și izvorul tainic al oazelor Sahariene. Mă simt dator să laud activitatea dlui director al școlii de stat care — tot mai găscete timp să inițieze în comuna cântecelor noastre pe tinerii coști Cicloveni.

Ciclova-Română, poate servi ca o comună model în acele regiuni iar fruntașii altor sate pot avea pildă pentru o viitoare muncă încoronată de succes.

Cor.

Economice.

Aplicarea legii contribuțiilor

După relațiunile oficiale date de către ministerul de finanțe supra cota la impozitul elementar prevăzută de art. 64 din legea contribuțiilor directe, care înlocuiește impozitul global pentru veniturile luate din țară de către streini, nu se aplică la societățile anouime.

Această supra-cotă se aplică numai la persoanele fizice streine.

Măsura de față a intrat în vigoare dela 1 Ianuarie 1925.

Aconturile asupra despăgubirilor de război

Comisiunea centrală a despăgubirilor de război se va întruni, joi dimineață, la ora 9, la ministerul de finanțe, spre a stabili normele de repartizare a fondului de 250 de milioane, prevăzut în bugetul de 1925 pentru plata de acțiuni asupra despăgubirilor de război.

Casi primul fond de 300 de milioane, prevăzut în acelaș scop în bugetul 1923 fondul de 250 de milioane nu se va repartiza decât unora din multiplele categorii de dăunați și anume acelor pentru care comisiunea a fost convocată să decidă.

Sedința va fi prezidată de dl Vințiu Brătianu.

Devizole și valuta

Rador, 20 Iunie.

BURSA:		
Berlin	12262.50	12262.50
Amsterdam	206 60	206 60
New-York	51487.50	515.—
Londra	2503.—	2503.—
Paris	2435.—	2432 50
Milano	1937 50	1950 —
Praga	1525.—	15 5.—
Budapesta	7255.—	72.50
Belgrad	897 50	897 50
București	240 —	237.50
Varșovia	9887.50	9890.—
Vienna	7255.—	7255 —

Cursul devizelor București pe ziua de 20 Iunie 1925.

	Cota
Paris	10.42
Londra	1063.—

New-York	217.—
Italia	825.27
Elveția	42 50
Vienna	30 50
Praga	6 48

Valute:

	Cota	Oferito
Napoleon	810 —	—
Mărci	51 50	—
Leva	146.—	—
Lire otomane	112.—	—
Sterline	1050 —	—
Francezi	10 90	—
Elvețieni	41.—	—
Italiani	8.40	—
Dracume	360.—	—
Dinari	370.—	—
Dolari	215 50	—
Marca poloneză	41 —	—
Coroana austriacă	30 50	—
„ maghiară	30 50	—
„ cehoslovacă	6 35	—

SPORT

Football

C. A. A. — Jiul	1:0.
ATE — Olimpia	1:0
Gloria (oldboys) — Muncitorii (old oya)	2:1.
C. A. A. II — Văcker	1:1.
Universitatea — Academia	1:0.
Haggibor — Muncitorii (Arad)	2:0.
Gloria — Jimbolia S. S.	0:0.
Oradea-Mare	
Înțelegerea — Bihorul	1:1.
Torekves O. — Torekves St. m.	2:1.

Timișoara

Vasasok (București) — Muncitorii (Timișoara) 3:1.
Vasasok — Chiacezul 1:1.

Tennis

Societ. de patinaj are în curgere concursul regional asupra rezultatelor vom re-vent.

Dr. Luppu a plecat la București, unde va concura în colorile clubului Hellas din Arad, în campionatele naționale de tenis care au început la 21 c.

Acestui concurs îi va ura competiția între România și Austria, iar la 2—5 Iulie c. clubul Hellas organizează un concurs internațional la care va lua parte Austria, Cehoslovacia, Ungaria în frunte cu rețeta rarietăților din Capitală.

Cupa Davis

Franta — Italia

5:0.

Olanda — Suedia

5:0.

Primăria comunei Pecica-Română

No. 1473/925.

Publicațiune.

Comună Pecica-Română în ziua de 5 Iulie a. c. la orele 10 a. m. tine licitație publică pentru lăfărea alor 7 (cinci) vagoane lemne de foc. La licitație se poate concura numai în scris și cu oferte sigilate.

Vadiul de 10% se va depune în numerar sau în hârtii de valoare la primărie.

Licitația se va ține în conf. cu art 72—85 din legea contabilității publice. (1326)

Pecica-Română, la 15 Iunie 1925.

Primăria comunală.

Plecarea și sosirea trenurilor

in gara Arad.

Plecarea:			Sosirea:		
Oradia-Mare	personal	320	Teiuș	accelerat	510
Curtici	personal	030	Timișoara	personal	440
Pecica	personal	330	Curtici	personal	720
Timișoara	personal	110	Jimbolia	personal	700
Teiuș	personal	115	Săvârșin	personal	720
Oradia-Mare	accelerat	620	Pecica	personal	720
Brad	personal	730	Brad	personal	740
Curtici	accelerat	610	Timișoara	personal	750
Curtici	personal	520	Teiuș	personal	730
Pecica	personal	800	Brad	accel. mot.	830
Curtici	personal	720	Oradia-Mare	personal	1020
Timișoara	personal	611	Curtici	personal	930
Jimbolia	personal	1000	Timișoara	personal	930
Oradia-Mare	personal	1027	Curtici	personal	1130
Brad	personal	1144	Pecica	personal	1130
Teiuș	personal	1208	Otlaca	personal	1320
Timișoara	personal	1030	Timișoara	accelerat	2330
Săvârșin	personal	1350	Teiuș	expres	2330
Pecica	personal	1402	Brad	personal	1520
Curtici	personal	906	Curtici	expres	630
Otlaca	personal	1444	Pecica	personal	1630
Curtici	expres	2337	Teiuș	personal	—
Timișoara	accelerat	1923	Curtici	personal	1030
Brad	personal	1615	Timișoara	personal	1430
Jimbolia	personal	1600	Oradia-Mare	accelerat	1830
Teiuș	expres	704	Oradia-Mare	personal	—
Curtici	personal	1724	Jimbolia	personal	2030
Pecica	personal	1850	Curtici	personal	—
Brad	accelerat	1910	Timișoara	personal	2030
Timișoara	personal	1230	Pecica	personal	2030
Oradia-Mare	personal	2130	Brad	personal	2040
Teiuș	personal	2108	Teiuș	personal	2330
Timișoara	personal	1630	Oradia-Mare	personal	2330
Teiuș	accelerat	055	Curtici	accelerat	0

Cale Ferate Arad-Podgoria

Valabil dela 31 Matu 1925.

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane					Klm.	Arad-Ghioroc	Trenuri de persoane							
2	4	6	8	10			1	3	5	7	9	11		
cu clasa I și III-a							cu clasa I și III-a							
510	800	1130	1440	1900	—	Pl.	Arad	Sos.	715	957	1334	1644	2104	2245
514	804	1134	1444	1904	1:1	↓	Arad C. F. R.	↑	712	954	1331	1641	2101	2240
							Halta 1							
							„ Micălaea nouă							
521	811	1141	1451	1911	2:5		Micălaea		705	947	1324	1634	2054	2233
530	820	1149	1459	1919	6:7		Ologovaț		657	946	1316	1626	2046	2225
539	829	1159	1509	1929	11:0		Măndruțoc		647	929	1306	1616	2036	2218
							Halta Măndruțoc-Cleir							
544	834	1204	1514	1934	12:9		Cleir		641	924	1301	1611	2031	2213
553	843	1213	1523	1943	16:3		Sămbăteni		632	915	1252	1602	2022	2205
604	854	1224	1534	1954	21:4		Ghioroc C. F. R.		621	904	1241	1551	2011	2155
							Halta 3							
607	857	1227	1537	1957	22:3	Sos.	Ghioroc piața	Pl.	617	900	1237	1547	2007	2151
Trenuri de persoane					Klm.	Ghioroc-Păncota	Trenuri de persoane							
102	104	106	108	110			101	103	105	107	109			
cu clasa I și III-a							cu clasa I și III-a							
617	900	1237	1547	2007	—	Pl.	Ghioroc piața	Sos.	606	898	1228	1538	1958	) Acest tren circula numai în zilele de Duminică și următoarele zile de sărbător: 1, 8, 11, 29, Iunie; 6, 15 August; 8, 14 Septembrie.
622	904	1242	1552	2012	1:1	↓	Chvin	↑	602	895	1224	1534	1954	
							Halta 5							
							„ 7							
631	912	1251	1601	2021	4:7		Covășinț		552	887	1215	1525	1945	
							Halta Covășinț com.							
							„ 8							
							„ 9							
							„ 10							
640	928	1310	1620	2040	11:5		Poala muntelui		544	891	1156	1506	1925	
649	936	1318	1628	2048	13:6		Halta 12		525	824	1147	1457	1917	
							Șiria							
							Halta 13							
							„ 14							
707	945	1327	1637	2057	16:5		Oradea		510	814	1138	1448	1908	
712	950	1332	1642	2102	19:9		Măscu		511	809	1133	1443	1903	
718	956	1338	1648	2108	20:7		Păncota gara		505	801	1127	1437	1897	
							Halta 16							
722	1000	1342	1652	2112	22:2	Sos.	„ piața	Pl.	500	798	1122	1432	1892	
							Păncota comuna							
Trenuri de persoane					Klm.	Ghioroc-Radna	Trenuri de persoane							
202	204	206	208	210			201	203	205	207	209	111		
cu clasa I și III-a							cu clasa I și III-a							
617	900	1237	1547	2007	—	Pl.	Ghioroc piața	Sos.	605	896	1229	1539	1959	2150
						↓	Halta 17	↑						
							„ 18							
							„ 19							
625	907	1245	1555	2015	2:3		Minis		558	850	1222	1532	1952	2144
							Halta 21							
							„ 22							
635	916	1255	1605	2025	5:4		Păuliș		548	841	1212	1522	1942	2135
							Halta 23							
643	924	1303	1613	2033	9:1		Barațca		540	833	1204	1514	1934	2127
							Barațca halta							
651	930	1311	1621	2041	10:0		Cladova		532	827	1156	1506	1926	2121
							Halta 25							
							Radna comuna							
702	940	1322	1632	2052	13:9	Sos.	Gara C. F. R.	Pl.	520	816	1144	1454	1914	2110
							Radna gara							